

DR WOJCIECH RAFAŁ WIEWIÓROWSKI – GENERALNY
INSPEKTOR OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH – WYJAŚNIA

PYTANIE: _____
Czy pracodawcy mają obowiązek zgłaszać do rejestracji u Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zbiory zawierające dane osobowe wolontariuszy?

ODPOWIEDŹ: _____
Tak. Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych nakazuje administratorom danych osobowych zgłaszanie prowadzonych przez nich zbiorów do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych (GIODO), a żaden z jej przepisów nie przewiduje odstępstwa od tej zasady w przypadku zbioru zawierającego dane osobowe wolontariuszy.

UZASADNIENIE: _____

Administrator danych jest zobowiązany zgłosić zbiór danych do rejestracji GIODO (art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych). Wyjątki od tej zasady zostały określone w art. 43 ust. 1 powołanej ustawy. Co prawda pkt 4 tego przepisu stanowi, że z obowiązku rejestracji zbioru danych są zwolnieni administratorzy danych przetwarzanych w związku z zatrudnieniem u nich, świadczeniem im usług na podstawie umów cywilnoprawnych, a także dotyczących osób u nich zrzeszonych lub uczących się, ale nie może on stanowić zwolnienia z obowiązku rejestracji zbioru danych wolontariuszy.

Z treści tego przepisu wynika, że obowiązkowi rejestracji nie podlegają zbiory danych osób zatrudnionych u administratora na podstawie stosunku pracy, o którym mowa w Kodeksie pracy, a także dane osób świadczących na rzecz administratora usługi na podstawie umów cywilnoprawnych (umowa-zlecenie, umowa o dzieło).

Wolontariusze zaś nie są zatrudniani na podstawie umów o pracę ani umów-zleceń czy umów o dzieło. Ideą wolontariatu – uregulowanego w ustawie z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – jest bowiem dobrowolne i bezpłatne wykonywanie określonych czynności przez wolontariusza na rzecz określonych podmiotów (tzw. korzystających). Ponadto podstawą podjęcia przez wolontariusza na rzecz korzystającego z jakichkolwiek świadczeń jest porozumienie między tymi podmiotami. Powinno ono określać zakres prac, sposób i czas ich wykonania. Analizując przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz przepisy Kodeksu pracy dotyczące stosunku pracy, należy uznać, że świadczenia wykonywane przez wolontariuszy nie powodują powstania stosunku pracy. Niewątpliwym elementem umowy o pracę jest informacja o wynagrodzeniu, natomiast czynności wykonywane przez wolontariusza są bezpłatne. Ponadto umowa o pracę co do zasady jest umową zawartą na piśmie, porozumienie z wolontariuszem może być potwierdzone w formie pisemnej na jego żądanie (art. 44 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) lub jeżeli zawarte jest na okres dłuższy niż 30 dni (art. 44 ust. 4 ww. ustawy).

Z kolei treść umów cywilnoprawnych dotyczących świadczenia usług (umowa-zlecenie, umowa o dzieło) regulują przepisy Kodeksu cywilnego. Cechą charakterystyczną umów cywilnoprawnych jest też ekwiwalentność świadczeń, której nie ma w przypadku pracy wolontariuszy.

A zatem skoro działalność wolontariuszy regulują przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a między korzystającym a wolontariuszem nie jest nawiązywany stosunek pracy, organizacja, na której rzecz wolontariusze świadczą określoną pracę, ma obowiązek zgłoszenia zbioru danych wolontariuszy do rejestracji GIODO.

PYTANIE:

Czy administrator danych ma obowiązek opracować procedurę określającą sposób postępowania z kluczami do pomieszczeń, w których przechowywane są dokumenty zawierające dane osobowe?

ODPOWIEDŹ:

Tak, gdyż taka procedura jest niezbędna, aby właściwie zabezpieczyć dane osobowe przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym.

UZASADNIENIE:

Każdy podmiot przetwarzający dane (tzw. administrator danych) jest zobowiązany zastosować takie środki techniczne i organizacyjne, które zapewnią właściwą ochronę danych osobowych. W szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych).

Wybór odpowiednich środków gwarantujących przetwarzanym danym optymalny stopień zabezpieczenia ustawa o ochronie danych osobowych pozostawia jednak do uznania konkretnemu administratorowi danych osobowych. Mogą to być różnego rodzaju rozwiązania architektoniczno-budowlane, systemy alarmowe i służby ochrony.

Ważne jest, aby administrator danych dysponował takimi instrumentami organizacyjnymi i technicznymi, za pomocą których będzie w stanie wyeliminować zagrożenia utraty, zmiany czy zniszczenia danych osobowych.

Na pewno jednym ze sposobów zabezpieczenia danych osobowych jest konieczność weryfikowania osób, które mają dostęp do danych osobowych. Wiąże się to często z kontrolą dostępu do pomieszczeń, w których są przechowywane dokumenty zawierające dane osobowe.

Przykładowo, niedopuszczalna jest sytuacja, w której po zakończeniu dnia pracy w firmie klucze do takich pomieszczeń pozostawiane są w drzwiach, aby dostęp do tych pomieszczeń miały inne osoby, np. wykonujące prace porządkowe, przy czym nie prowadzi się jednocześnie ewidencji osób, które pobierają i zdają klucze. Bez takiej ewidencji trudno jest właściwie kontrolować, kto, kiedy i w jakim celu miał dostęp do pomieszczeń, w których są przechowywane dane osobowe. Dlatego każdy administrator danych, opracowując procedurę określającą sposób zabezpieczenia pomieszczeń, powinien w niej uwzględnić sposób postępowania z kluczami do pomieszczeń, w tym prowadzenie ewidencji wydawanych i zdawanych kluczy do pomieszczeń.

Codziennie
świeże informacje
dla kadrowców

Kadry
Rozwiązania dla kadrowców

www.kadry.infor.pl